

**Kooperatifin gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinden satın aldığı zirai ürünlerde gelir vergisi tevkifatı hk.**

|                   |                              |
|-------------------|------------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                       |
| <b>Kanun</b>      | GELİR VERGİSİ KANUNU         |
| <b>Özelge no</b>  | 84098128-120[94-2017/1]-7778 |
| <b>Tarih</b>      | 08.03.2017                   |

**T.C.**

**GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**

**İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

**Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü**

Sayı : 84098128-120[94-2017/1]-7778

08.03.2017

Konu : Kooperatifin gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinden satın aldığı zirai ürünlerde gelir vergisi tevkifatı hk.

İlgi : 24/01/2017 tarihli özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, üreticilerden çiğ süt alıp bu sütleri toptan olarak çeşitli şirketlere sattığınızı, aldığınız sütleri borsaya tescil ettirdiğinizi, bir kısmını tevkifat yoluyla vergilendirilen

Üretici çiftçilerden aldığınızı, alımını yaptığınız sütler için müstahsil makbuzu düzenleyerek % 1 oranında gelir vergisi tevkifatı yaptığınızı, yapılan tevkifatları muhtasar beyanname ile beyan ederek vergi dairesine dediğinizi, ancak üreticilerden bir kısmının gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olduğunu belirterek, gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinden ticaret borsasına tescil ettirilmek suretiyle satın aldığınız sütler için kooperatifinize düzenlenen faturalarda gelir vergisi tevkifatı gösterilip gösterilmeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Vergi Tevkifatı" başlıklı 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında; *"Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iř ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar."* hükmü yer almaktadır.

Aynı fıkranın 11 numaralı bendinde de vergi tevkifatı yapmakla yükümlü kişi, kurum ve kuruluşlarca çiftçilerden satın alınan zirai ürünler ve hizmetler için yapılan ödemelerden tevkifat yapılacağı belirtilmiş ve bu tevkifat oranları, hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için % 2, diğer zirai mahsuller için % 4, ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için % 1, diğer zirai mahsuller için ise % 2, olarak belirtilmiştir.

Diğer taraftan; 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 11 inci maddesinin beşinci fıkrası hükmü uyarınca Maliye Bakanlığı, zirai ürünlerin (işlenmiş olanlar dhil) alım satımına aracılık eden kuruluşlar ile ticaret borsalarını bu mahsullerin satın alınması sırasında yapılacak vergi tevkifatından müteselsilen sorumlu tutmaya, söz konusu ürünlerin satışı dolayısıyla yapılacak vergi tevkifatının hangi safhada yapılacağını her bir ürün için ayrı ayrı belirlemeye yetkili kılınmıştır.

Söz konusu yetkiye istinaden Bakanlığımızca hazırlanan ve 15.09.1990 tarihli ve 20636 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 164 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde, zirai ürün alımında yapılacak gelir vergisi tevkifatı ve müteselsil sorumluluk esaslarına ilişkin olarak gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Söz konusu tebliğin "5590 Sayılı Kanuna Göre Kurulmuş Bulunan Ticaret Borsalarında Tescil Ettirilerek Satın Alınan Zirai Ürün Bedellerinden Yapılacak Gelir Vergisi Tevkifatı ve Müteselsil Sorumluluk:" başlıklı 4 üncü bölümünde, *"5590 sayılı Kanuna göre kurulmuş olan Ticaret Borsalarında Borsada İşlem gören zirai ürünlerin tescil ettirilerek çiftçi dışındaki kişi ve kuruluşlardan satın alınması halinde, Borsada, tescil ettirilerek satın alınan zirai ürünler için, satın alanların müteselsil sorumluluğu bulunmamaktadır. Borsada tescil ettirilerek, çiftçilerden satın alınan zirai ürün bedelleri üzerinden tevkif edilerek vergi dairelerine ödenmesi gereken vergiden, Borsalar ve zirai ürünü satın alanlar müteselsilen sorumlu olacaklardır.*

Öte yandan, bu Tebliğin 1, 2 ve 3 üncü bölümlerinde belirtilen kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların; çiftçi dışında kalan kişi, kurum ve kuruluşlardan, 5590 sayılı Kanuna göre kurulmuş bulunan Ticaret Borsalarında tescil ettirerek satın aldıkları zirai ürün bedelleri üzerinden, gelir vergisi tevkifatı yapmayacaklar ve müteselsilen de sorumlu olmayacaklardır. Ancak; söz konusu zirai ürünlerle ilgili olarak daha önce çiftçiden satın alınması esnasında gelir vergisi tevkifatının yapılmamış olması halinde, tevkif yoluyla ödenmesi gereken vergi, gecikme faizi ve gecikme zammından tescil işlemini yapan borsalar ve vergisi tevkif yoluyla ödenmeyen zirai ürünü Borsaya getirenler de müteselsilen sorumlu olacaklardır.

...

ÖRNEK 2:

*Borsaya kayıtlı tacir (C), yine kendisi gibi borsaya kayıtlı tacir (E)'den, borsaya tescil ettirerek 5 ton kuru fasulye satın almıştır.*

*Bu alım-satım işlemi ile ilgili olarak, borsada alıcı olan tacir (C), borsada tescil ettirerek satın aldığı bu 5 ton kuru fasulye için vergi tevkifatı yapmayacak, tevkif yoluyla ödenmesi gereken gelir vergisi, gecikme faizi ve gecikme zammından müteselsilen sorumlu olmayacaktır.*

*Ancak, tacir (E), borsaya tescil ettirerek satışını yaptığı zirai ürün bedelinden, tevkif yoluyla kesilmesi gereken gelir vergisi, gecikme faizi ve gecikme zammından tescil işlemini yapan borsa ile birlikte müteselsilen sorumlu olacaktır.*

..." açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, kooperatifinizin, çiftçi dışındaki gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinden, ticaret borsasına tescil ettirerek satın aldığı zirai ürün (süt) bedelleri üzerinden, gelir vergisi tevkifatı yapmasına gerek bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(\*) Bu 3zelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(\*\*) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu 3zelge geçersizdir.

(\*\*\*) Talebiniz zerine tayin edilmiş olan bu 3zelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026